

ske for hver Million Valg, der foretages, vil det maaske kun indtræffe een Gang, at Stemmeseddelen kommer for sent op. Men denne ene Gang kan lige saa godt indtræffe ved det første eller det andet Landstingsvalg som om 30 eller om 100 Aar; og alene dette, at man sidder med en Følelse af, at dersom nu den Stemmeseddel kommer for sent op af Urnen, er den fuldstændig spildt, tror jeg, vil vække Misfornøjelse. Det har været mine Motiver til, naar vi dog skal bevare det store Antal Valgmænd, at holde paa det, vi kender saa godt fra Valgene til Kommunalbestyrelserne.

Jeg erkender, at den højtærede Ministers Indvending, for saa vidt angaar Valget af Stedfortrædere, i alt Fald for mig vejer mere. Men det kunde man jo komme ud over ved at lade foretage Afstemning paa to Stemmesedler samtidig, saadan at den ene angik Stedfortræderen og den anden selve Landstingsmanden; dette medfører jo ganske vist, at en Mand, som man ikke har naaet at faa valgt til Landstingsmand, heller ikke kan blive Stedfortræder, for han kan ikke staa paa begge Stemmesedler. Helt umuligt er det vel ikke, men det vil altid volde nogen Vanskelighed, naar den paagældende staar paa mere end een Seddel, mere end een Liste, kan jeg ogsaa sige. Men Valget af Stedfortrædere er af den Slags Ting, som kan overvejes, hvis man tillægger det større Betydning. Det er alligevel sjældent, at Stedfortræderen skal indtræde i den afgaaede Landstingsmands Sted paa Rigsdagen, og selv om et Amt paa den Maade fik to Repræsentanter paa Rigsdagen og et andet Amt ingen i de Aar, som var tilbage af Valgperioden, kunde der vel ikke ske nogen større Skade derved. Det er sikret, at det bliver et Medlem, der hører til samme Parti.

Jeg vil gerne slutte med at udtale min Tilslutning til, hvad mit Partis Ordfører baade ved Sagens første Behandling og nu ved anden Behandling har udtalt: at det er en Selvfølge, at der ikke kan være Tale om at forlade den Overenskomst, som Grundlovspartierne har sluttet i Underudvalget, at vi er gaaet ud fra, at det var vor Opgave i Udvalget: i Overensstemmelse med denne Overenskomst at faa Valgene saavel til Folketing som til Landsting ordnet paa en saa tilfredsstillende Maade som muligt. Og jeg hører til dem, som siger, at enten man nu er mere eller mindre tilfreds med den Overenskomst, der er sluttet, tror jeg ikke, man

gavner hverken Grundlovssagen eller Valglovssagen ved at fremkomme med Spørgsmaal og opstille Ændringsforslag, der i Virkeligheden fører udenfor Forslaget — det gør jo nogle af dem —, udenfor det, der fra alle Sider har været forudsat som værende Overenskomstens Mening og; saa vidt jeg har forstaaet Ministerens Oplæsning i Dag, en af alle anerkendt Forstaaelse af Overenskomsten. Jeg tror, det vilde gavne Sagen, om vi fra alle Sider erkendte, at der nu er sluttet en saadan Overenskomst, at det nu gælder om at faa en Valglov, som udfører saavel Grundlovsforslagets som Overenskomstens Bestemmelser — baade saa loyalt som muligt og ogsaa saa heldigt som muligt set fra Vælgernes og Partiernes Synspunkt. Sammenlignet med dette er det for mig af meget underordnet Betydning, om man gør op for København-Frederiksberg for sig og for Landet for sig og for den Sags Skyld ogsaa, om man skal indføre Omvalg. Jeg maa tilstaa, at de to Ting er for mig af saa ringe Betydning ved Siden af det andet, at jeg ikke rigtig kan forstaa, at nogle Medlemmer kan komme saa højt op, som de to ærede Medlemmer, der har talt for deres Ændringsforslag, syntes mig at være i Formiddags. Man kan have forskellige Meninger om disse Ændringer. Jeg har den Mening, at ingen af dem forbedrer Sagen. Jeg tror, at Omvalgssystemet giver Anledning til en Mængde Beregninger; man kommer til at stemme efter helt andre Forudsætninger og paa et helt andet Grundlag ved Omvalget. Men det kan ikke betyde noget stort.

Jeg har forstaaet Grundlovsoverenskomsten saaledes, at der var to Ting, man vilde fastholde: Valg i Enkeltmandskredse og ingen Omlægning af Kredsene, som vil medføre Nedlæggelse af nogle af disse. Hvis det er rigtigt, at man vil bevare Enmandskredssystemet, og at man ikke vil gaa til en Nedlæggelse af nogen Kreds, maa man virkelig bringe det Offer, om jeg maa bruge det Udtryk, at tage de 8 eller 11 — hvor mange det nu skal være — flere Folketingsmænd. Man kan ikke faa baade det ene og det andet. Det har ikke for mig været nogen særlig besk Pille at tage de 8 Folketingsmænd mere, naar man kan bevare noget efter min Mening saa godt som Valg i Enmandskredse og undgaa den Omlægning og Nedlæggelse af Kredse, som vilde være en nødvendig Følge af, at man baade beholdt Enmandskredse og blev staaende ved omtrent det samme Antal Folketingsmænd, som vi har